

Слово від редакції

У ФОКУСІ УВАГИ – ЕКОНОМІЧНИЙ ТА СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК

Семигіна Т. В.

Головний редактор журналу «Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму»

Оновлений журнал. 2016 року Академія праці, соціальних відносин і туризму розпочинає випуск свого наукового журналу в оновленому форматі.

По-перше, у видання дещо змінилася назва. Раніше він називався «Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України». З такою назвою він видавався з 1998 року. Побачили світ 64 випуски журналу із загальним обсягом понад 850 друк. арк. Наприкінці 2015 року журнал було перереєстровано із новою назвою – «Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму». Вона віддзеркалює ті організаційні зміни, що відбулися за останні роки: до Академії було приєднано два навчальні заклади – Інститут туризму Федерації профспілок України та Харківський соціально-економічний інститут, а також змінено назву і відповідно перереєстровано установчі документи Академії.

Проте, як і раніше, основним своїм призначенням наш журнал убачає сприяння розвитку фундаментальних і прикладних досліджень, створенню і розвитку наукових шкіл, обміну ідеями й дослідницьким досвідом учених України та інших країн. Тематична структура журналу охоплює як загальноекономічні, так і спеціалізовані проблеми, а також результати досліджень у галузі маркетингу, юриспруденції, соціології, соціальної роботи, історії. До тематики журналу належить вивчення профспілкового руху та діяльності профспілок, оскільки засновником збільшеного навчального закладу залишається Федерація профспілок України.

Відтепер журнал не матиме тематичних серій, водночас ми зберігатимемо практику формування тематичних випусків.

По-друге, у нашого видання оновилися редакційна колегія. Вона включає 32 науковці з чотирьох країн – України, Азербайджану, Польщі та Словенії. У складі редакційної колегії – фахівці

з економічних та правових наук, соціології, соціальної роботи, політичних наук та державного управління.

Головним своїм завданням редакційна колегія бачить посередництво між дописувачами і читачами, щоб зробити якіснішою наукову комунікацію та сприяти поширенню наукових здобутків.

Нова редакційна політика. У жовтні 2016 року журнал підтвердив свій фаховий статус за напрямом «економічні науки». Редколегія видання робить усе можливе для забезпечення належної фаховості друкованих матеріалів. Тому нова редколегія посилила вимоги до якості наукових статей. Ми здійснюємо рецензування всіх матеріалів, що надходять до редакції, бо прагнемо піднести якість наукових публікацій та сприяти академічній доброчесності. Ставимо собі за мету вдосконалюватися й рухатися у бік міжнародного визнання. Добре усвідомлюємо, що ще багато чого маємо зробити. Дуже розраховуємо на розуміння потенційних авторів.

Оскільки редколегія схвалює рукопис до публікації лише після його оцінювання рецензентами, будемо вдячні фахівцям за пропозиції щодо його організації у нашому виданні.

Слід додати, що зі змістом кожного номера можна ознайомитися на веб-сторінці Академія праці, соціальних відносин і туризму (<http://www.socosvita.kiev.ua/publishing/bulletin>), а також на порталі Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського НАН України.

Огляд матеріалів цього номеру. Цей випуск журналу знайомить з результатами досліджень в економічній та соціальній сферах. При його формуванні ми виходили з того, що економічну та соціальну сфери суспільства можна вважати взаємозалежними, такими, що доповнюють одна одну, спільно формуючи суспільний добробут і визначаючи соціальні відносини у суспільстві [1], узасаджені у філософії прав людини на гідне життя [2]. Відтак у більшості статей пред-

ставлено результати теоретичних і прикладних досліджень багатьох соціально-економічних категорій та соціально-економічних практик на різних рівнях – глобальному, національному, регіональному та мікрорівні конкретних організацій.

Номер відкриває розгорнутий аналітичний огляд політики зайнятості та оплати праці України. Його автори – **В. Буяшенко, О. Кобзиста й Я. Ткаченко** – знайомлять із результатами дослідження «Посилення внеску профспілок у забезпечення гідної праці в Україні», виконаного у межах україно-данського проекту, що реалізовувався, зокрема, за участі Академії праці, соціальних відносин і туризму. Це дослідження відштовхується від розуміння «гідної праці» (Decent Work), запропонованого Міжнародною організацією праці, й критично аналізує сучасний стан тих аспектів праці в Україні, які визначають її достойний рівень. На основі проведеного дослідження пропонується низка конкретних рекомендацій профспілковим організаціям України. У наступних номерах ми плануємо продовжити публікацію результатів цього ґрунтового дослідження.

Два наступні матеріали (автори – І. Новак і Я. Бондарчук) теж зосереджені на питаннях гідної праці. У цих статтях ідеться про роль галузевих угод у гарантуванні гідної праці. **І. Новак** більше уваги приділяє загальноукраїнській практиці охплення галузевими угодами. Автор виокремлює актуальні пріоритети збільшення внеску профспілок у забезпечення гідної праці за допомогою удосконалення галузевих угод як важливого інструменту соціального діалогу. **Я. Бондарчук** аналізує зміст конкретних галузевих угод, визначаючи їх зв'язок із гарантуванням гідної праці.

Низка статей представляє результати дослідження тих чи інших питань удосконалення економічних відносин. **О. Баженова** дискутує щодо тенденцій та перспектив економічного зростання в Україні. На думку дослідниці, для забезпечення стабільного економічного зростання в Україні потрібно, зокрема, забезпечити позитивний баланс експорту та імпорту технологій; превалювання інтенсивних факторів економічного зростання; зменшення залежності економіки від зовнішніх факторів, поживалення внутрішнього ринку за рахунок розширення споживчого попиту.

О. Веселова – на основі застосування теорії масового обслуговування та прикладного бенчмаркетингового дослідження у трьох відділеннях популярних у Києві банків – робить висновки

щодо шляхів оптимізації швидкості обслуговування клієнтів банку.

Дві статті у цьому номері розглядають питання економічних відносин в аграрній сфері. **Л. Богач** зосередила свою увагу на орендних земельних відносинах, їхній природі та особливостях в українських умовах. Здійснений автором теоретичний аналіз дав підстави узагальнити вплив різнопланових чинників на формування та регулювання земельно-орендних відносин у сільськогосподарських підприємствах.

Стаття **О. Величко** також ґрунтується на теоретичному аналізі. У матеріалі подано наукові дискусії щодо соціально-економічної категорії «трудові ресурси сільськогосподарських підприємств», охарактеризовано економічні, правові, соціальні, демографічні, екологічні й територіальні чинники, що впливають на трудові ресурси у сільській місцевості.

Дві статті цього номеру містять результати досліджень економічної безпеки України. **Д. Буркальцева**, вивчаючи економічну безпеку підприємництва в Україні, розкриває її сутність і значення в системі безпеки національної економіки. Проведений теоретичний аналіз надав автору змогу обґрунтувати пропозиції щодо удосконалення інституціонального середовища економічної безпеки підприємництва.

Р. Білик здійснив статистичний аналіз зовнішньоторговельної діяльності Чернівецької області й на цій основі визначив її загрози. З-поміж них дослідник убачає наступні: перетворення області на сировинний придаток у сфері постачання будівельних матеріалів, деревини та виробів з деревини, висока залежність від енергетичних ресурсів і продукції чорної металургії, низький експортний потенціал високорозвинених легкої та харчової галузей промисловості, нерозвиненість експорту послуг, відсутність експорту технологій тощо.

У блоці статей на соціальну тематику представлено низку різнопланових доробків. **Ю. Сопелкін** аналізує результати соціологічних досліджень нової для України соціальної групи – внутрішньо переміщених осіб. На основі цього аналізу автор висуває ряд рекомендацій, спрямованих на унормування відносин між переселенцями та громадами, що їх приймають.

У статті, присвяченій практиці розвитку економічної спроможності клієнтів соціальної роботи (автор – **Т. Семігіна**), розкрито досвід запровадження в Україні експериментальної інтервенції, покликаної піднести самоефективність

ВІА-позитивних жінок. Такі інноваційні методики соціальної роботи покликані змінити панівну в Україні ідеологію «велфаризму», що ґрунтується на пасивному отриманні клієнтами послуг соціального обслуговування та на ідеях патерналістського соціального забезпечення [3].

Прикінцева стаття цього номеру містить результати біографічного аналізу і знайомить читачів із соціально-духовними вимірами діяльності Папи Івана-Павла II та Папи Франциска, матері Тереза, кардинала Любомира Гузара, Далай Лами XI. Звертаючи увагу на прагнення

цих релігійних лідерів сучасності творити добро ближньому, **З. Сапелкіна** наголошує, що ці лідери дали нам приклад толерантності до людей інших політичних, культурних, релігійних поглядів, етнічної та мовної належності.

Наступні номери «Вісника Академії праці, соціальних відносин і туризму» будуть і надалі знайомити читачів із результатами різнопланових досліджень. Ми відкриті до наукових дискусій і нових ідей! Принагідно запрошуємо авторів та рецензентів до співпраці із журналом.

Перелік літератури та джерел інформації

1. Семигіна Т. В. Політичні аспекти охорони здоров'я: на перетині глобального і локального [монографія] / Т. Семигіна. – К.: вид-во «Києво-Могилянська академія», 2013. – 400 с.
2. Буяшенко В. В. Соціальна допомога і філософія прав людини / Буяшенко В.В. // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2010. – Вип. 41. – С. 95-109.
3. Semigina T. Social work education in post-socialist and post-modern era: case of Ukraine / Tetyana Semigina, Oksana Boyko // Global social work education- crossing borders blurring boundaries [Eds. C. Noble, H. Strauss and B. Littlechild]. - Sydney: Sydney University Press, 2014. – P. 257 – 269.